

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

EFFECTIVE FROM JUNE 2024-25 UNDER NEP

PROGRAMME CODE : ARTUG101

COURSE CODE : AR24MJDSCGUJ401

SEMESTER : 04

COURSE NAME : સાહિત્યકૃતિનો અભ્યાસ (ગદ્ય)

નિયત કૃતિ : 'દેવચકલી' (ટૂંકી વાર્તા)

લેખક : પ્રભુદાસ પટેલ

પ્રકાશક : ડિવાઇન પબ્લિકેશન, અમદાવાદ

Total Credits : 04 (04 Period/Week)	Theory	External -50 Marks
		Internal -50 Marks

પાઠ્યક્રમના હેતુઓ : વિદ્યાર્થીઓ -

- સાંપ્રત ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તાથી પરિચિત થાય.
- સર્જાતી ટૂંકી વાર્તાનાં ઘટકતત્ત્વોને જાણે.
- વાર્તાઓમાં નિરૂપિત ડુંગરાળ મલકને ઓળખે.
- વાર્તાઓમાં નિરૂપિત બોલીના વિનિયોગથી પરિચિત થાય.
- વાર્તાકારની કથન - વર્ણનની ભાષાથી અવગત થાય.
- વાર્તાઓમાં નિરૂપિત માનવીય સંવેદનો માટે સમભાવ કેળવે.
- ભાષાસજ્જતા કેળવે.

નોંધ : 'દેવચકલી' વાર્તાસંગ્રહની પ્રથમ દસ વાર્તાઓ પાઠ્યક્રમમાં નિયત કરવામાં આવે છે.

અ.નં.	એકમ		ક્રેડિટ	કલાક
1	1	(૧) સાંપ્રત ટૂંકી વાર્તાનાં મહત્ત્વનાં લક્ષણો (૨) સાંપ્રત ટૂંકી વાર્તાની ગતિ - રીતિ (૩) ટૂંકી વાર્તામાં ગ્રામજીવનનું નિરૂપણ કરતા વાર્તાકારો	1	અઠવાડિક ચાર કલાક
2	2	(૧) વાર્તાકાર પ્રભુદાસ પટેલ : જીવન અને ઘડતર પરિબળો (૨) સર્જકનું સાહિત્યિક પ્રદાન	1	
3	3	(૧) નિયત કૃતિની સમીક્ષા (૨) ટૂંકી વાર્તાઓની આસ્વાદમૂલક સમીક્ષા (ત્રણમાંથી એક) (૩) કૃતિ આધારિત મહત્ત્વની ટૂંક નોંધો : (જેમકે, વિષયવસ્તુ, કથનકેન્દ્ર, બોલીનો વિનિયોગ, પાત્રોનાં મનોગત , ઘટનાનું નિર્વહણ, શીર્ષક વગેરે)	1	
4	4	ભાષાસજ્જતા : અકારાદિક્રમ આ પ્રશ્નમાં વિદ્યાર્થીએ અકારાદિક્રમ એટલે કે, કક્કાવારીના ક્રમ પ્રમાણે શબ્દોને ગોઠવતાં શીખવાનું રહેશે. પરીક્ષામાં બાર શબ્દો પુછાશે, વિદ્યાર્થીએ આ તમામ શબ્દોને અકારાદિક્રમમાં ગોઠવવાના રહેશે.	1	

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. ટૂંકી વાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તા : સં. જયંત કોઠારી
૨. નવી વાર્તા : સં. રાધેશ્યામ શર્મા
૩. વાર્તાવિશેષ : રઘુવીર ચૌધરી
૪. ગુજરાતી વાર્તા : સં. યશવંત શુક્લ, અનિરુદ્ધ બ્રહ્મભટ્ટ
૫. હાર્મોનિકા : મધુ રાય
૬. અધુના : ભોળાભાઈ પટેલ
૭. કથોપકથન : સુરેશ જોષી
૮. સુરેશ જોષીથી સત્યજિત શર્મા : સુમન શાહ
૯. સ્વરૂપ સન્નિધાન : સં. સુમન શાહ
૧૦. અનુઆધુનિકતાવાદ: સં. ભોળાભાઈ પટેલ, ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા
૧૧. દેશીવાદ અને ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તા : નીતિન રાઠોડ – ગૂર્જર પ્રકાશન, અમદાવાદ
૧૨. સમકાલીન ટૂંકી વાર્તા : ભરત મહેતા – પાર્શ્વ પબ્લિકેશન
૧૩. કૌટુંબિક, સામાજિક વાસ્તવ અને વડીલોની બદલાતી ભૂમિકા : હિરેન્દ્ર પંડ્યા, 'તથાપિ ' : ડિસેમ્બર – ફેબ્રુઆરી -૨૦૨૩
- ૧૪.. મારી કેફિયત : પ્રભુદાસ પટેલ – પરબ , જૂન - ૨૦૨૧
૧૫. કથાસત્ર : કુમાર જૈમિનિ શાસ્ત્રી – આદર્શ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૧૬. સાર્થ ગુજરાતી જોડણીકોશ - પ્રકાશક : ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ
૧૭. ગુજરાતી શબ્દાર્થકોશ : યોગેન્દ્ર વ્યાસ – અરુણોદય પ્રકાશન, અમદાવાદ

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

EFFECTIVE FROM JUNE 2024-25 UNDER NEP

PROGRAMME CODE : ARTUG101

COURSE CODE : AR24MJDSCGUJ401A

SEMESTER : 04

COURSE NAME : ગ્રંથકારનો અભ્યાસ (ચિનુ મોદી)

નિયત કૃતિ : 'કાવ્ય વિશેષ : ચિનુ મોદી'

સંપાદક : વિનાયક રાવલ

પ્રકાશક : અરુણોદય પ્રકાશન, અમદાવાદ

Total Credits : 04 (04 Period/Week)	Theory	External -50 Marks
		Internal -50 Marks

પાઠ્યક્રમના હેતુઓ : વિદ્યાર્થીઓ -

- સર્જક ચિનુ મોદીના જીવન અને સાહિત્યિક પ્રદાનનો પરિચય મેળવે.
- કવિ ચિનુ મોદીની ગઝલો, ગીતો અને સોનેટોનો આસ્વાદ માણે.
- સર્જકની કવિત્વશક્તિને પ્રમાણે.
- સર્જકના સર્જનવિશેષોને આધારે સાહિત્યમાં તેમનું સ્થાન નક્કી કરે.
- ભાષાસજ્જતા કેળવે.

નિયત કૃતિમાંથી પાઠ્યક્રમમાં નિયત કરવામાં આવેલાં કાવ્યો :

1. નથી દ્રારિકા	9. પિતાની પ્રથમ પુણ્યતિથિએ	16. વરસો થયાં
2. મનજી	10. ખાલી કરેલું ઘર દૂરથી	17. ન દે
3. સોળ વરસની	જોતાં	18. ન હો
4. બર્થડે-	11. હવાના હેવાલો	19. મોભો
5. સૈયર	12. તો ?	20. ઝેર
6. કેમ છો ?	13. વાયુને	21. એલેજી
7. તું કેવો વનમાળી ?	14. શી ખબર	
8. બાલારામમાં સાંજે	15. સ્વર્ગ	

અ.નં.	એકમ		ક્રેડિટ	કલાક
1	1	(૧) સર્જક ચિનુ મોદીનું જીવન (૨) સર્જકના સર્જકવ્યક્તિત્વને ઘડનારાં પરિબલો (૩) સર્જકનું સાહિત્યિક પ્રદાન	1	અઠવાડિક ચાર કલાક
2	2	કાવ્યોની આસ્વાદમૂલક સમીક્ષા : (પરીક્ષામાં ત્રણ કાવ્યો પુછાશે, ગમે તે એકની સમીક્ષા કરવાની રહેશે.)	1	
3	3	નિયત કૃતિ આધારિત સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો અથવા કૃતિ આધારિત ટૂંક નોંધો : (જેમકે, ચિનુ મોદીની ગઝલો, ગીતો, સોનેટો, પદાવલી વગેરે.)	1	

		ચાર પુછાશે, ગમે તે બે વિશે ઉત્તર લખવાના રહેશે.)		
4	4	ભાષા સજ્જતા (સંધિ – સ્વરસંધિ, વ્યંજનસંધિ, વિસર્ગસંધિ) (૧) સંધિ જોડો : (૦૬ ગુણ) (પરીક્ષામાં નવ પુછાશે, ગમે તે છ શબ્દોની સંધિ કરવાની રહેશે. દા. ત. સત્ + આચાર = સદાચાર) (૨) સંધિ છોડો (સંધિવિગ્રહ) : (૦૬ ગુણ) (નવ પુછાશે, છનો સંધિવિગ્રહ કરવાનો રહેશે. દા.ત. સૂર્યાસ્ત = સૂર્ય + અસ્ત)	1	

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. ચિનુ મોદી વિશેષાંક : ‘ કલાવિમર્શ ’, ઓક્ટોબર – ૨૦૧૭, તંત્રી: વિનાયક રાવલ,
પ્રકાશક: અસાઈત સાહિત્ય સભા, ઊંઝા
૨. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા : ધીરુભાઈ ઠાકર
૩. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ
૪. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : રતિલાલ સાં. નાયક વગેરે, અનડા પ્રકાશન
૫. આપણું કાવ્યસાહિત્ય – પ્રકૃતિ અને પ્રવાહ : ચંદ્રકાન્ત શેઠ, આદર્શ પ્રકાશન
૬. આધુનિકતા અને ગુજરાતી કવિતા : ભોળાભાઈ પટેલ
૭. અર્વાચીન કવિતા : સુન્દરમ્
૮. પ્રયોગશીલ એકાંકીકાર ચિનુ મોદી : ભરત કાનાબાર – પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૯. સ્વરૂપસન્નિધાન : સં. સુમન શાહ
૧૦. જલસા અવતાર : ચિનુ મોદી – બુકપબ્લ, અમદાવાદ
૧૧. કાવ્યસત્ર : કુમાર જૈમિનિ શાસ્ત્રી – આદર્શ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૧૨. જલસા અવતાર વિશે – ડૉ. બિપિન ચૌધરી, સંવિદ-પ, AGAS

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

EFFECTIVE FROM JUNE 2024-25 UNDER NEP

PROGRAMME CODE : ARTUG101

COURSE CODE : AR24MJDSCGUJ401B

SEMESTER : 04

COURSE NAME : ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : મધ્યકાલીન - ૨

Total Credits : 04 (04 Period/Week)	Theory	External -50 Marks
		Internal -50 Marks

પાઠ્યક્રમના હેતુઓ : વિદ્યાર્થીઓ -

- મધ્યકાળના સીમાસ્તંભરૂપ સર્જકોનો પરિચય મેળવે.
- મધ્યકાળનાં મહત્વનાં સાહિત્યસ્વરૂપોનો પરિચય મેળવે.
- મધ્યકાળની ભક્તિ અને જ્ઞાનમાર્ગી કવિતાથી પરિચિત થાય.
- મધ્યકાળની કવયિત્રીઓને જાણે.
- સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના સંતોની કવિતા ઉપરાંત મધ્યકાળની ગદ્યકૃતિઓ અને લોકસાહિત્યને જાણે.

અ.નં.	એકમ		ક્રેડિટ	કલાક
1	1	મધ્યકાલીન ગજરાતી સાહિત્યના સીમાસ્તંભરૂપ સર્જકોનું જીવન અને કવન : (૧) અખો (૨) પ્રેમાનંદ (૩) શામળ (૪) દયારામ (ત્રણમાંથી કોઈ પણ એક)	1	અઠવાડિક ચાર કલાક
2	2	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યસ્વરૂપોની લાક્ષણિકતાઓ : (૧) ફાગુ (૨) રાસ/ રાસા (૩) પદ (૪) આખ્યાન (૫) પદ્યવાર્તા (ત્રણમાંથી કોઈ પણ એક)	1	
3	3	મધ્યકાલીન સાહિત્યસ્વરૂપોની વિકાસરેખા : (૧) ફાગુ (૨) રાસ / રાસા (૩) પદ (૪) આખ્યાન (૫) પદ્યવાર્તા (ત્રણમાંથી કોઈ પણ એક)	1	
4	4	પરિચયાત્મક ટૂંક નોંધો : (ચારમાંથી કોઈપણ બે) (૧) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યમાં સ્ત્રીકવિઓનું પ્રદાન (૨) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યમાં સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના કવિઓનું પ્રદાન (૩) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યની ગદ્યકૃતિઓ (૪) મધ્યકાલીન ગુજરાતી જ્ઞાનમાર્ગી કવિતા (૫) પ્રેમાનંદના પુરોગામી આખ્યાનકવિઓ (૬) મધ્યકાલીન ગુજરાતી લોકસાહિત્ય	1	
સંદર્ભગ્રંથો :				

૧. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ૧-૨ : ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૨. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – મધ્યકાલીન : અનંતરાય રાવળ
૩. ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા – મધ્યકાલીન : ધીરુભાઈ ઠાકર
૪. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : રતિલાલ સાં.નાયક, સોમાભાઈ વી. પટેલ, દમયંતી શુક્લ – અનડા પ્રકાશન
૫. બાર સાહિત્ય સ્વરૂપો : પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૬. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ – ૧ : ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૭. આપણા કવિઓ -૧ : કે.કા. શાસ્ત્રી
૮. મધ્યકાલીન ગુજરાતી જ્ઞાનમાર્ગી કવિતા : બળવંત જાની
૯. મધ્યકાલીન ગુજરાતી કૃતિઓનું પુનઃ મૂલ્યાંકન : ચિનુ મોદી
૧૦. નભોવિહાર : રા. વિ. પાઠક
૧૧. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય – પ્રવાહ અને સ્વરૂપ : હસુ યાજ્ઞિક
૧૨. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – મધ્યકાલીન : પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN

EFFECTIVE FROM JUNE 2024-25 UNDER NEP

PROGRAMME CODE : ARTUG101

COURSE CODE : AR24MIDSCGUJ402

SEMESTER : 04

COURSE NAME : સાહિત્યકૃતિનો અભ્યાસ (ગદ્ય)

નિયત કૃતિ : 'વિકલ્પ' (લઘુકથાઓ)

લેખક : મોહનલાલ પટેલ

પ્રકાશક : અરુણોદય પ્રકાશન, અમદાવાદ

Total Credits : 04 (04 Period/Week)	Theory	External -50 Marks
		Internal -50 Marks

પાઠ્યક્રમના હેતુઓ : વિદ્યાર્થીઓ -

- લઘુકથાના સ્વરૂપ વિશે જાણે.
- લઘુકથાની રચનાપ્રક્રિયા સમજે.
- ગુજરાતીના મહત્ત્વના લઘુકથા સર્જકોનો પરિચય મેળવે.
- લઘુકથાની વિલક્ષણતાઓનો અભ્યાસ કરે.
- ભાષાસજ્જતા કેળવે.

નોંધ : 'વિકલ્પ' સંગ્રહની પ્રથમ ત્રીસ લઘુકથાઓ પાઠ્યક્રમમાં નિયત કરવામાં આવે છે.

અ.નં.	એકમ		ક્રેડિટ	કલાક
1	1	(૧) લઘુકથા સર્જક મોહનલાલ પટેલ : જીવન અને કવન (૨) લઘુકથા : સ્વરૂપ અને રચનાપ્રક્રિયા (૩) લઘુકથા : ઉદ્ભવ અને વિકાસ	1	અઠવાડિક ચાર કલાક
2	2	લઘુકથાના વિકાસમાં સર્જકોનું પ્રદાન : (૧) મોહનલાલ પટેલ (૨) ઈજ્જતકુમાર ત્રિવેદી (૩) રમેશ ત્રિવેદી (૪) ઈશ્વર પરમાર (૫) પ્રફુલ્લ રાવલ (૬) પ્રેમજી પટેલ (૭) ભગીરથ બ્રહ્મભટ્ટ (ચાર પુછાશે, ગમે તે બે વિશે લખવાનું રહેશે.)	1	
3	3	લઘુકથાની આસ્વાદમૂલક સમીક્ષા : (નિયત લઘુકથાઓમાંથી ચાર પુછાશે, ગમે તે બેની સમીક્ષા કરવાની રહેશે.)	1	
4	4	ભાષાસજ્જતા : (૧) દ્વિરુકત અને રવાનુકારી શબ્દો (નવ વાક્ય પુછાશે, કોઈપણ છ વાક્યમાંથી દ્વિરુકત અને રવાનુકારી શબ્દો ઓળખી બતાવવાના રહેશે.) (૦૬ ગુણ) (૨) અનુગો અને નામયોગીઓ : (નવ વાક્ય પુછાશે, કોઈપણ છ વાક્યમાંથી અનુગો અને નામયોગીઓ જણાવવાના રહેશે.) (૦૬ ગુણ)	1	

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. લઘુકથા : સ્વરૂપપરિચય : મોહનલાલ પટેલ - વિકેતા - આદર્શ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૨. ગુજરાતી લઘુકથા સંચય : મોહનલાલ પટેલ, પ્રફુલ્લ રાવલ
૩. ગુજરાતી લઘુકથા - સ્વરૂપવિશેષ અને વિકાસ : ડૉ. કાસમ બ્લોચ - ' સંવિદ - ૩', પ્રકાશક : AGAS, માર્ચ - ૨૦૧૪
૪. લઘુકથા વિમર્શ : રમેશ ત્રિવેદી - રન્નાદે પ્રકાશન, અમદાવાદ
૫. ત્રણ લઘુકથાકારો : ગણપત સોઢાપરમાર - વિકેતા : ડિવાઈન પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
૬. કડીના લઘુકથા સર્જકો - એક અભ્યાસ : ગણપત સોઢાપરમાર
૭. પ્રેમજી પટેલની રતિરાગની લઘુકથાઓ : ગણપત સોઢાપરમાર
૮. ગુજરાતી લઘુકથા : ડૉ. જયંતી ચાવડા
૯. લઘુકથાકાર પ્રેમજી પટેલ - એક અભ્યાસ : કાસમ બ્લોચ - અરાવલી પ્રકાશન, હિંમતનગર
૧૦. ક્ષણોના આકાશમાં : સં. જયંતી મકવાણા
૧૧. લઘુકથાવિશેષ : સં. ભગવત સુથાર તથા અન્ય
૧૨. ગુજરાતી લઘુકથા - સમૃદ્ધિ અને સત્ત્વ : મણિલાલ હ. પટેલ - ' શબ્દસર', જુલાઈ - ૨૦૧૮
૧૩. પ્રતિનિધિ લઘુકથા સંગ્રહ : ઈજ્જતકુમાર ત્રિવેદી - સં. સુનીતા ત્રિવેદી
૧૪. <https://shodhganga.inflibnet.ac.in/handle/10603/47192> (શ્રી મોહનલાલ પટેલ : એક અધ્યયન, સંશોધક : નફીસા એ. શેખ)